

FOLKETINGET

Næstformand Maroš Šefčovič
Europa-Kommissionen
B-1049 Bruxelles
Belgien

Begrundet udtalelse om Kommissionens forslag til direktiv om mindsteløn i EU (KOM(2020)682)

15. december 2020

Folketinget har behandlet Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om passende mindstelønninger i Den Europæiske Union og undersøgt, om det overholder nærhedsprincippet.

J.nr.: 20-000866-4
Mathias Grønbek Lydholm
EU-konsulent

Mathias.lydholm@ft.dk

Et flertal i Folketinget (Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Konservative Folkeparti og Nye Borgerlige) finder, at forslaget strider mod nærhedsprincippet. Lønforhold fastsættes bedst på nationalt niveau under hensyn til de forskellige nationale traditioner. Samtidig ligger forslag om lønforhold uden for EU's beføjelser, hvorfor EU af den grund har begrænsede forudsætninger for effektivt at bidrage til lønninger på nationalt niveau er tilstrækkelige. Direktivets mål kan derfor bedst opnås ved fastsættelse af lønforhold på nationalt niveau.

Folketinget
Christiansborg
1240 København K
3337 5500
ft@ft.dk
www.ft.dk

Partierne er ikke uenige i direktivets formål om at skabe fair konkurrence og bidrage til stigende konvergens i opadgående retning for løn- og ansættelsesvilkår. Det bør imidlertid ske ved andre midler, såsom kapacitetsopbygning af parterne gennem samhørighedspolitikken, beskæftigelsesstrategien mv.

Det er efter flertallets opfattelse væsentligt, at parternes aftalefrihed på lønområdet fuldt ud respekteres og at beslutninger træffes så tæt på borgerne og de berørte parter som muligt. I Danmark er det arbejdsmarkedets parter, som anses for bedst egnede til at træffe beslutninger om lønudvikling.

Afsnittet om social- og arbejdsmarkedspolitikken (afsnit X) i TEUF indeholder i formålsbestemmelsen en formulering, der fremhæver parternes aftalefrihed og deres rolle: Ifølge artikel 151 "iværksætter Unionen og medlemsstaterne foranstaltninger, der tager hensyn til forskellene i national praksis, særligt på

overenskomstområdet". Bestemmelsen kan siges at afspejle nærhedsprincippet. Vurderingen af, om nærhedsprincippet er overholdt, skal derfor også ses i lyset af, om forslaget fuldt ud respekterer aftalefriheden.

Flertallet er på den baggrund også uenig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt i forhold til at respektere aftalefriheden.

Flertallet påpeger, at de dele af forslaget, der vedrører fremme af kollektive forhandlinger ved en overenskomstdækning under 70 procent (artikel 4, stk. 2) og håndhævelse (artikel 11 og 12) ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Som Kommissionen selv fremhæver i begrundelsen til forslaget, er der i lande med høj overenskomstdækning bedre resultater end i andre lande i form af højere løn, færre lavtlønnede m.v. Efter flertallets opfattelse kan succesen for en model som den danske tilskrives, at staten overhovedet ikke blander sig i rammerne for overenskomsterne eller i håndhævelsen heraf, således at parterne har det fulde ansvar herfor.

Artikel 4, stk. 2, læst sammen med betragtning 19, indebærer, at rammer til fremme af kollektive forhandlinger skal ske ved lov eller trepartsaftale. Denne konstatering står dog tilsyneladende i modsætning til direktivforslagets artikel 13, hvorefter det kan overlades til arbejdsmarkedets parter at gennemføre direktivet.

Efter forslaget artikel 11, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at arbejdstagere har adgang til effektiv og upartisk tvistbilæggelse og en ret til genopretning, herunder til passende kompensation, i tilfælde af krænkelser af deres rettigheder i forbindelse med lovbestemte mindstelønninger eller beskyttelse af mindstelønninger gennem kollektive overenskomster, uden at dette berører særlige klage- og tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til relevante kollektive overenskomster. Endvidere skal medlemsstaterne efter stk. 2 sikre, at arbejdstagerne beskyttes mod ugunstig behandling fra arbejdsgiverens side og eventuelle negative følger af en klage, der er indgivet til arbejdsgiveren, eller af procedurer, der indledes med det formål at sikre overholdelse af de rettigheder, der er forbundet med lovbestemte mindstelønninger eller beskyttelse af mindstelønninger gennem kollektive overenskomster.

Det er uklart, om en arbejdstager i et land uden lovbestemt mindsteløn har mulighed for at håndhæve en mindsteløn i en kollektiv overenskomst, selv om arbejdstageren ikke er omfattet af overenskomsten, fordi vedkommende

er ansat på en arbejdsplads uden overenskomst. Direktivforslaget er derfor på dette punkt ikke i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet sikring af løn ved kollektiv overenskomst fungerer mest effektivt, når arbejdsmarkedets parter selv er ansvarlig for håndhævelse. Det er ikke tilstrækkeligt, at det i artikel 11, stk. 1, står, at bestemmelsen ikke berører håndhævelsesmekanismer i kollektive overenskomster, idet bestemmelsen kan forstås som adgang til at gå til domstolene parallelt med overenskomsternes egne konfliktløsningsmekanismer.

Bestemmelsen om straf i artikel 12 kan også føre til, at der skal idømmes straf i en situation, hvor man ellers ville løse det ved mægling og forlig.

Samlet set finder et flertal i Folketinget flertal, at forslaget ikke overholder nærhedsprincippet.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen
Formand for Folketingets Europaudvalg